

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

A politikai szélsőségek.

Valóban politikai szélsőségekbe jutottunk bele, amikor már olyan lap is, amely eddigelé legalább a sovén magyarságáról volt híres, mint az „Egyetértés“, most abból az indokból nem helyesli a kolozsvári katonai osztály vezetőjének az eljárását, mivel a királyi parancsot pótolva látja a közös hadügyminiszternek Pietreich Henriknek a parancsában. Okoskodik pedig a most említett lap úgy, hogy az eljárás alkotmányos azért, mert ámbár Ő felsége maga nem irt alá behívó parancsot a póttartalékosoknak. — de hát fel kell tételezni, hogy ilyen parancsot nem ad ki Pietreich a király, illetve a császár beleegyezése nélkül.

S íme a legszélsőbb ellenzék álláspontja ilyen engedékenynyé vált Ausztriával szemben

A kérdés elég nagyfontosságú. Mert nagy fordulatot jelent az, ha törvényes az, hogy jogositva van a közigazgatás megtagadni a pót

tartalékosok behívására vonatkozó utasítást. Ha igen, akkor bizony megfordul megint az egész helyzet az obstrukció javára. Pedig az obstrukciót nem igen akarja egy párt is szolgálni most már ez országban. Daczára ennek azonban, jelentette ki Apponyi Albert azt, hogy őt csak az alkotmányosság szabályai fogják vezetni ennek a kérdésnek az eldöntésénél. Apponyit sohasem lehetett felhasználni akár ennek, akár annak a pártnak valamely illegális dologra, még akkor se, amikor a párt érdekének a veszélyeztetéséről van szó. Eddigelé ez volt az erőssége Apponyinak és úgy látszik ebben az erősségében most sem tudja semmi sem megingatni, mert azt csak nem lehet érvül elfogadni, hogy Pietreich meg Nyiry nemcsak miniszterek, de egyuttal tábornokok is, akik a felség intézkedése nélkül be nem hívhatták a póttartalékosokat.

Eddigelé még határozott választ Apponyi nem adott. De éppen kíváncsiak vagyunk, hogy hogyan

találja majd megoldhatónak a kérdést. Döntésének mindenesetre sulya lészen, mert hiszen a közhangulat daczára mégis itt-ott fellobban egy-egy láng az elhaló félben levő obstrukció újra fellesztése érdekében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. január 6.

Az érdeklődés egészen minimális. A karzatok is üresek, a képviselők padsorain is alig van valaki.

Az ülés különben a nagyikindai képviselő Eremits Pál elparentálásával kezdődött. Feilitsch elnök, búcsúztatta néhány szóval. Néhány bejelentés után báró Kaas Ivor szólalt fel napirend előtt.

A dunaszerdahelyi választást akarja szóvá tenni — mondta. Felolvass egy táviratot, amely szerint ott a főispán és a hatóságok minden képzeletet fölülmuló módon korteskednek és erőszakoskodnak.

Rakovszky István: Ez az új rendszer, a Tisza-rezsim: (Zaj!)

Kaas Ivor: Az új főispánok kinevezését összefüggésbe hozza a visszaélésekkel. Bartal Aurél, a dunaszerdahelyi kerületben korteskedő főispán rendezte a stomfai választást.

padon előadták, tárgyalták és többnyire dicsérték. Mindenesetre két új és dicséretes alaptulajdonsága van ennek a darabnak, az egyik tárgya minősége. Évszázadokon keresztül a negyedik rendet nem merték az írók műveik főszereplő alakjai közé felvenni. Csak a jobbagység felszabadításával párhuzamosan indul meg a negyedik rend alakjainak vezérlő motívumként való feldolgozása. De Gorkij az első, aki a negyedik renden is túlmenve a társadalom páriáit rajzolja, elbeszéléseiben és íme szindarabjában is. Ezek a páriák a páriák ázsiai kasztjánál is lesújtóbban hatnak reánk, mert nem a születés vagy legalább nem csak a születés, hanem maguk lelki romlottságának züllöttjei.

Azt várnók, hogy Gorkij képei inscenálásával jótékonyagra, valami nagy egyetemes emberbaráti akcióra akar bennünket serkenteni azzal, hogy jeleneteket vetít a színpadra a mélységből. Azonban Gorkij sokkal magába zárkózottabb és sokkal modernebb, sem hogy ezt tenné, pedig Luka a zarándok, midőn már be volt állítva a darab keretébe, csábit-

Éjjeli menedékhely.

A „Bácsmegeyi Napló“ eredeti tárczája.

Egy exotikus angol regényíró embert ölt. hogy börtönbe kerüljön és hogy így közvetlen tapasztalat alapján írja meg regényét a börtönök világából. Maxim Gorkijt a sors állította a nyomorúság mocsarába, hogy aztán kilábalva belőle, megírhatta a nyomor költészetét. Nem kell fejtegetni mennyivel dúsabb a Maxim Gorkij impressioinak talaja azon angol regényíróknál. Nem kedvtelésből didergett útszéli kocsmák szennyes vaczkán, nem kedvtelésből éhezett, nem kedvtelésből volt részese, habár passive az emberi bűnök sokaságának.

Mikor aztán az isteni szikra első novellája alakjában kipattant belőle, hogy nevét világhódító körutra indítsa: már az impressiók oly gazdag kincses háza volt a szíve, az agya, hogy azt egy élet írói munkássága ki nem meríti. Es hogy munkásságában ezektől az impressióktól nem akar elszakadni, mutatja,

hogy a Gorkij álnevet választotta, ami keserűt jelent.

Régóta hirdetik, hogy a latin fajok enerzált irodalmát és általában hegemóniáját a művészetben a szlávoké fogja felváltani, amint ez az élet gyakorlati terén máris történik. Echegaray lejárt a magát. Az olasz veristák, Brako, Verga egyetlen nagyobb alkotást nem tudnak felmutatni. D' Anuncio még Duse protektiójával sem tud sikerre vergődni. A francziáknál, a léha bohózatok és az iránydráma a helyzet urai. A norvég Ibsentől sokáig vártuk a dráma relevátióját, most már nem várjuk többé. Utat jelölt ki, de ő maga nem teszi meg. De ott vannak a németek az ő hatalmas renaissance törekvéseikkel, Sudermann, Hauptmann, Dreyer, Halbe stöbbieket, egy második Sturm und Drangperiode. S ott vannak az oroszok, élükön Gorkij.

Ismerve nevét és műveit, feszült kíváncsisággal nézett Európa litterátus világa az Éjjeli menedékhely elé. Nevének varázsa, a darab újszerűsége tette-e? De minden szín-

tást, amely híres a vesztegetéseiről s a kegyetlenkedéseiről. Hosszasan beszél azután a kormánypárti választásokról és arról, hogyan készülnek a mameluk-mandátumok. Majd megemlíti, hogy Dunaszerdahelyen a kormánypárt a zsinagógában tartott értekezletet. Kéri a miniszterelnököt, utasítsa a pozsony-megyei tisztviselőket a törvény megtartására.

Tisza István: Egy régi és rossz szokást követett akkor is Kaas Ivor, amikor egyoldalú információk alapján szóba hozta a dunaszerdahelyi választást. Azok a dolgok, amik ott történtek, igazán nem tartoznak rá. Ha történtek visszaélések, ott a Kuria. Ő neki a rend s a választók szabadságának a védelme a kötelessége, emellett még a hivatali közegek kötelességeinek lelkiismeretes végrehajtását ellenőrzi. A hivatalnokoknak a törvény keretein kívül teljes szabadságukban áll a választási küzdelmekben részt venniök. Ha a Kaas által elmondott adatok valóságáról meggyőződik, akkor mindenesetre megteszi mindazt, amit tehet s amit tennie kell. Egyetért Kaassal abban, hogy a választási küzdelemben a választók gyülekezési jogát védelemben kell tartani. De ha egyszerre több népgyűlést hirdetnek egy helyen, akkor az időbeosztásba a hatóságok beleszólnak.

Ugron Gábor: Az elsőbbség számít!

Gróf Tisza István: Semmi szükség arra, hogy engem kitanítson a képviselő ur. Még csak néhány szót akar az új rendszerről szólni. Nem szeret jelszavakat kibocsátani s általános frázisokat használni. De teljes bizalommal várja azt az időt, amikor eljárásából s működéséből állapítják meg az ő értékét. De ujabban divatba jött a főispánok között beállott változásokból különböző következtetéseket levonni. Teljesen alaptalanok azok a következtetések. A Széll által kinevezett főispánok közül került ugyan három nyugalomba, de mind a három az ugynevezett régi szabadelvű párthoz tartozik. A volt nemzeti pártból kikerült főispánok mind megmaradtak. A legtöbb új főispán, alispán régi, hű és kipróbált első tisztviselője volt a vármegyének. Az új választásoknál azok tisztaságát a lelken fogja viselni. Ha visszaélésekről konkrét adatokat kap, teljes szigorral jár el. Pletykákra azonban nem reflektál.

Rakovszky s a néppárt dehogy is ob-

struál. Így csak természetes, hogy a részletes vita második szónoka már a kitűnő néppárti kamarás. Örömmel konstatálja, hogy a hosszú, fárasztó vita Münnich duzzadó egészségének nem ártott (Derűlség)

Feilitzsch elnök: Kérem a szónokot, ne térjen el a tárgytól. (Zaj a baloldalon.)

Rakovszky István (izgatottságtól remegő hangon): Nem tűröm, hogy az elnök engem a szólásszabadságomban megakadályozzon! Mindjárt zárt ülést kérek. (Óriási zaj.)

Elnök: Itt a házszabályok felett való örködés a kötelessége. Visszautasítja, hogy az eljárását kritizálják. Az előadó egészségi állapota csak mégsem tartozik a tárgyhoz.

Rakovszky István! De igenis tartozik! A törvény czime gyarapodott, az indoklás soványodott... (Gunyos nevetés a jobboldalon.) Az előadó különben egész ellenkezőt állít a törvényjavaslat czimében, mint az indokolásban.

A miniszterelnök elmondta az obstrukció történetét pragmatice, azonban azt nem konstata, hogy annak megvolt az az eredménye hogy az ujonczlétszám émelésére vonatkozó javaslatot visszavonták. Ha nincs obstrukció már rég megszavazták volna azt a javaslatot. Az ellenzékre is nagy tanulság ez a harc. Itt pártkülönbség nélkül, egy sorban állottak és — diadalt arattak. A jövőben tehát tudják mi a siker titka.

Az ő és elvtársainak az a törekvése, hogy a nemzetet a nagyobb tehertől megóvják. Tudták, hogy a többi cél alig érik el, de a nagyobb létszámmal járó anyagi áldozattól akarták megmenteni a nemzetet. Pedig hiába egy körut révén megkapja a fölemelt létszámot a hadügyi kormány, mert a törvény megengedi, hogy önkénteseket korlátlan számban, a létszámon felül is besorozzanak. Hátározati javaslatot terjeszt be, amelyben pontos kimutatást kér arról, hogy hány magyar állampolgár lépett önkéntesen az 1880, 1881 és 1882-benszületett sorozóköteleslegényekből.

Uray Imre engedélyt kér a Háztól, hogy soron kívül személyes kérdésben szót emelhessen. Akad magyar lap, amely az obstruálót haszonleső orvtámadóknak nevezi. Hogy mit ér az a lap, nem számít. hiszen egyebet sem tesz, mint hazudik. Egész politikai multjában — mondja a szóló — nincs pont,

amely árnyat vethetne reá. Ő nemrégiben abban a beszédében, amelyben a protestáns papokról is nyilatkozott, nem mint egyházmegyei gondnok, hanem mint magyar képviselő beszélt.

Neki egyházi állásában nem a hibák takarítása a kötelessége. Ő keresztyén, tudja, kik kiáltottak Jézusra, hogy: Feszítsd meg! De ez vérző fejjel, hajálfájdalomban is azt mondta: Bocsáss meg nekik, uram, nem tudják, mit cselekszenek. Szóljon még ehhez a bibliai tanításhoz valamit?

Uray után Okolicsányi László szólalt fel a napirendhez.

Az első év.

Hogy visszatérjünk — mert hiszen a dolog fontosságánál fogva érdemes visszatérni ehhez a témához — a városi gazdálkodásnak első évi eredményét tárgyzó cikkünkre, újból rátérünk arra, hogy örömmel írtuk meg, hogy a város anyagi helyzete oly szépen halad a javulás felé, hogy a gondos és megfontolt gazdálkodás néhány százezer koronára rugó adósságtörlesztést eredményezett rövid egy esztendő alatt.

Hogy akad ember, akinek ez a szép eredmény örömet nem hoz újévre, azt tudtuk előre, de hogy akadjon valaki, aki minden tájékozottság nélkül, szinte nevetséges szóhalmozás kíséretében igyekezzék érvek nélkül ez ellen czáfolatokba bocsátkozni, azt nem hittük el, amíg el nem olvastuk egyik laptársunk cikkét.

Hogy nem adósságot törlesztett, de rossz gazda módjára alig valamit jövedelmező takarékbefektetésekre fordította volna a város a jó gazdálkodás eredményét; az egyszerűen nem áll. Itt tűnik ki először a tájékozatlanság, mert a pénzek tényleg a különféle alapoktól el- és felvett kölcsönök visszafizetésére fordítottak, s ha a látszat szerint nem is idegen hitelezőnek. hanem a város egyik zsebe a másiknak juttatta is a pénzeket, azok mégis csak adósságot törlesztettek, mert a különféle alapok teljesen önálló vagyonekezelést igényelnek. S ha a város közönsége a mindennapi kiadásokat egyik-másik alap vagyonából fedezi, az elvett pénzek után 5—6%-os kamatot tartozik fizetni. Ezeket törlesztette tehát az első év folyamán a város, aminek az lett

hatta ilyesmire a szerzőt. Gorkij úgy véli, hogy ennek a jótékonyági felbuzdulásnak a sötét képek láttára magától kell következnie, hirdetése nem a drámairó feladata.

E sötét képek szinte összefüggés nélkül egymás mellé helyezése, másodika azon új feldolgozású módoknak, melyeket fönnebb kiemeltünk. Gorkij tán azt hitte, hogy a modern ember zaklatott idegrendszere jobban bírja meg az egyes szakadozott, önmagukban is egészet alkotó jeleneteket, sem mint az órákon keresztül egyazon végcél felé lázasan törtető cselekményt. Tévedett. Az ő módszere jobban fáraszt, mint a régi módszer. Hiába, a cselekményt nem pótolják sem a szellemesség, sem a jellemrajz, csak a legjobb esetben kárpótolnak érte. Az este is bármily színpadon volt a szereplők párbeszéde, bármennyire lekötötte érdeklődésünket az ügyes scenikával élénk varázsolt tanyája a bűnnek és szennynek: mégis egyre fokozódó türelmetlenséggel vártuk, mi fog történni. Türelmetlenségünk nem nyert kielégítést. Mindössze annyi történt, hogy Pepel, aki megunta

Waszilissza szerelmét, ennek hugát jegyzi el, erre a féltékeny Waszilissza addig üti veri Nataschát, míg ez kórházba kerül, Pepel világgá megy, Waszilissza is eltűnt. De Gorkij még azt sem tartja fontosnak tudunkra adni, hogy talán megbékültek és együtt mentek el.

Ami ezenkívül történik, csupa epizód, az egyes alakok multjának, jelenének, gondolatvilágának rajza.

A zsupori, házsártos Kostilev, a menedékhely tulajdonosa, akinek egész lelkét a kapzsiság és a fiatal felesége iránti féltékenység foglalja el. Tóth Antal sem a kapzsiságot, sem a féltékenységet nem tudta megjeleníteni, maszkja is simpatikusabb volt a kelleténél, nem gyűlöltük, nem utáltuk eléggé.

Kostilev menedékhelyének legirigyeltebb alakja Pepel, mert Waszilissza kegyelme és mert tehát pénze van. Fehér Gyula csinos, férfias, erős volt, de nem eléggé hetyke, Waszilisszához nem elég durva, Nataschához nem elég gyöngéd.

Ott van a züllöttek között Bubnov sapkacsináló (Ujvári). Ő teljesen meg van elégedve

sorsával és helyzetével, nagyon könnyelmű, nagyon cinikus és nagyon lusta. Ami humor a darabban nyilvánul, az Bubnov rajzában található, van ugyan a báró alakjában is humor, de az Gorkij-féle, inkább szarkazmus. Ujvári megfelelt, könnyebb is volt a dolga, mint a báró személyesítőjének, Némethnek. Németh is többet produkált, mint amennyit vártunk tőle, különösen midőn élettörténetét mondja el, jellemző ereje kiváló. Mi azonban óhajtottuk volna, hogy a szerep egyéb részleteibe is több komolyságot vegyítsen; ne csak nevetséges, hanem siralmas legyen. Ezt elérhetné pl. ideges fej és kézrángással.

Szatin személyesítője Csiszér Kálmán sok tapsot kapott. Megvalljuk mi nem tapsoltunk a tapsolókkal. E szerephez az értelmes beszéd nem elég, viszont hátrányára van a modornak, taglejtésnek és hanghordozásnak az a könnyed eleganciája, a melyet Csiszér nem tud levetkőzni.

Mindezek az alakok megvannak elégedve sorsukkal, csak a lakatos (Koncz) mondja, hogy kikaparja még magát ebből az oduból,

a következménye, hogy — nem mint az idézett cikk írja: nem képes az égetően szükséges kölcsönt megkapni, de sőt — épen az imént említett és az alapoktól vett kölcsönök rendezésére felvenni elrendelt rövid lejáratu kölcsönre sincs semmi szükség és az nem lesz felvéve.

Az igaz, hogy pénzek helyeztetek el a különféle pénztintézetekbe. De — s éppen ez téveszthette meg cikkirót — nem a város háztartásának megtakarításai, hanem az ezen megtakarítások és a város háztartásában eszközölt jobb hasznosításokból az alapoknak visszafizetett kölcsönösszegek voltak azok s nem a város, hanem az alapok helyezték el vagyonukat, amit sehova nem lehet fordítani, csakis gyümölcsöztetni a tulajdonos alapok javára.

Úgy hisszük ez már egy kis különbség!

De menjünk tovább! Bár az előbbiek már feleletet foglalnak magukban a cikk többi részére is, álljanak itt még a következők.

Tudni kellene persze, hogy a közgyűlés egy olyértelmű határozatot hozott, miszerint a többjövendelmek és megtakarítások az adóságok törlesztésére fordítandók.

Tudni kellene azt is, hogy sem iskola, sem semmiféle más építésre, Palics fejlesztésre stb. közgyűlési határozat nélkül pénzeket fordítani nem szabad, tehát a megtakarítások és többjövendelmek csakis a már megszavazott célra használhatók fel. A kívánatosnak felsorolt alkotások tehát, s a fizetésemelés — bár forró óhaja bizonyára a hatóságnak, — közgyűlési határozat és a szükséges költségvetések megszavazása nélkül semmi esetre sem hozhatók létre.

Nyugodt lehet tehát a cikkkező úr, hogy a tanács és feje a polgármester igenis eléggé nem méltányolható munkát végzett az első rövid esztendő alatt s hogy amit munkásságával és jó gazdálkodásával elért, az sokkal nagyobb eredmény, semhogy ilyen apró támadással annak értékét lerontani lehetne.

Az ipartestület ünnepélye.

A fejlődő szabadkai ipar derék munkásainak örömnapja volt a tegnapi nap, a melyen Szabadka város egész intelligenciája résztvevő örömmel adta elismerésének tanujelét

ő dolgozni akar, de ha nincs munka! A felesége pedig (Kovács Ilka) ott senyed tüdővészben a halálos ágyon. Mind a ketten Koncz és Kovács Ilka ezuttal először vonták magukra figyelmünket. Egyszerűen beszéltek, cselekedtek de ezen egyszerűségben öntudatot éreztünk, Koncz kitörése azonban megzavarta alakításának harmoniáját.

Gyulai Zsiga a züllött színész szerepében szintén meglepett bennünket a részletekig kidolgozott alakításával. Gyulai a „Bácsmegyei Napló“ karácsonyi számában azt írta hogy előtte két út áll, a téboly vagy a művészet. A kettőt e szerepében szerencsésen egyesíti. A zarándok szerepében Baróthy nem volt eléggé zarándok, inkább egy jó öreg bácsi.

A női szereplők Olasz Klári Simon Mariska és Szabados Gizi nem nyújtottak értékes alakítást. Olasz és Simon tévednek, ha azt hiszik, hogy a hang ereje és a mozdulatok erőszakossága pótolhatja a játék benső erejét, a mely a szerepbe való bele-

és párt és osztály különbség nélkül való megjelenésével adta meg a jellegét az ünnepélyes momentumnak, a mely korszakot alkot a szabadkai ipar történetében,

Az ünnepély délelőtt 1/2 10 órakor kezdődött. Pausics János ipartestületi elnök megnyitó beszédével, a melynek buzdító szavai után a szegedi segéd és tanonczkiállításon résztvevő szabadkai segédek és tanonczoknak kiosztotta a jutalomdíjakat és a kitüntető okleveleket. A kiosztás után az elnök hálás szavakban mondott köszönetet az érdeklődők megjelenéseért s ezzel az ünnepély délelőtti része befejezést nyert.

A délutáni folytatásra három órakor egészen megtelt az ipartestület helyisége a nagyszámu vendégsereggel. Dr. Biró Károly polgármester és Szalay Mátyás főkapitány a városi hatóság részéről, Mukits Simon országgyűlési képviselő, a helybeli gazdakör és függetlenségi kör számos tagja, a pénztintézetek képviselői, az ipariskolai tanítói testület, a helybeli iparosok nagy tömege és nagyszámu hölgyközönség jelent meg.

Az ipartestületi dalárda bevezető éneke után Pausits János elnök állott fel szólásra és élénk hatás mellett ecsejtelte Dr. Reisner Lajosnak az ipartestület fáradhatlan tevékenységü iparhatósági biztosának 18 éves érdemekben gazdag multját, a melynek elismerésül a testület megfestette Dr. Reisner arczképét és azt a mai ünnepség keretében leleplezi.

Ezután lehullott a lepel a meglepően jól sikerült festményről, amely Iktics festőnek, városunk szülöttének munkája és a jelenlevők élénk üdvözléssel fordultak a kitüntetett Dr. Reisner Lajos felé, a ki meghatott hangon mondott köszönetet az ovációkért.

A szegedi és zentai kiállításon kitüntetett iparosmesterek jutalmait osztotta ki ezután a testület elnöke, majd a testületi dalárda szépen előadott éneke fejezte be a szépen sikerült házi ünnepélyt.

Este a fehér asztal mellett gyűltek össze a Spitzer féle vendéglőben az ünnepély résztvevői mintegy 150-en; a hol szintén igen sokan üdvözölték szép beszédekben az ünnepeltet. Az első fölköszöntőt Pausits elnök mondotta, éltetve az ünnepeltet, aki viszont Pausitsot, az iparosokat és a vendégeket köszöntötte föl Klein Adolf dron ki-

élés következménye. Olasz nem volt eléggé züllött, eléggé czinikus; Simon nem eléggé szenvedelmes; Szabados Gizi nagyon passív maradt. És csodálatos! Daczára, hogy bizony akadt kifogásolni való az egyes aktorok játékán, az összjáték oly színvonalon állott, a minőt az idén egyetlen drámai előadáson sem tapasztaltunk és a mely az első vidéki színpadokkal megbirja a versenyt. A darab strukturájánál fogva az összjáték itt fontosabb, mint az egyes alakítások. Hogy mégis lelkünkben nyugtalankodva, kielégítetlenül távoztunk, arról az előadás nem tehet. Hasztalan szólaltatja meg Gorkij a zarándokban a keresztény bölcselőket, Szatinban Schopenhauert, meg a haldokló lakatosnéban is a materializmust és mindenek felett a saját pompás megfigyeléseit és gúnyját: cselekmény kell nekünk!

Dr. Schober Béla.

vül, a ki a hölgyeket üdvözölte, Dr. Kalmár Antal, Körtvélyessy Béla. Arnold Mátyás, Martinovics Béla, Milassin Jakab és sokan mondtak szépen sikerült tósztokat. A társaság fesztelen jó kedvben a késő éjjeli órákig maradt együtt.

HIREK.

— **Báró Vojnits István üdvözlése.** Azon alkalomból, hogy báró Vojnits Istvánt az országgyűlési szabadelvűpárt alelnökévé választotta meg, a verbászi kerület szabadelvű választó pólárai, akik odaadó ragaszkodással viseltetnek illusztris képviselőjük iránt, a következő táviratban üdvözölték őt:

Báró Vojnits István országgyűlési képviselő urnak

Budapest, Lloyd Klub.

Az ó-verbászi szabadelvűpárt büszke örömmel értesül azon megtisztelő bizalomról, melylyel az országgyűlési szabadelvűpárt Méltóságodat kitüntette, fogadja igaz ragaszkodásunk és nagybecsülésünk kifejezése mellett tiszteletteljes üdvözlésünket és szerencsekívánatainkat.

Édes magyar hazánk boldogítására a Mindenható Méltóságodat éltesse soká!

Leszkovác Mileta
szabadelvűpárti elnök.

A választóktól érkezett szívélyes üdvözlésre báró Vojnits István a következőkben válaszolt:

Mélyen tisztelt Elnök ur!

Az ó-verbászi szabadelvűpárt nevében — az országgyűlési szabadelvűpárt alelnökévé történt megválasztásom alkalmából — hozzám intézet megtisztelő megemlékezéseért és szívélyes jókívánatokért, fogadja kérem szívesen őszinte köszönetem nyilvánítását és kérem azt jóakaróimmal is kifejezésre juttatni.

Kiváló tisztelettel kész hívök
Vojnits.

— **Dr. Platz főigazgató keleti útja.** A szegedi tankerület tudós főigazgatója, Platz Bonifác dr. elutazott Szegedről, rendkívül érdekes keleti tanulmányutra. A főigazgató Triesztből f. hó 7-én, reggel Alexandriába utazott, onnét Kairóba utazik és ott tölti a január és február hónapokat. Ez már a negyedik keleti útja a kiváló néprajzi és történetirónak.

— **A városgazdai állások.** Mint annak idején megirtuk, Dr. Vojnich Gyula lapunk volt főszerkesztője felebezéssel támadta meg a városi gazdai állások szervezése s illetve minősítésére vonatkozó közgyűlési határozatot. Most arról értesülünk, hogy a belügyminiszter a közgyűlési határozatot és azzal kapcsolatosan felterjesztett felebezést tárgyalás alá venni egyelőre nem akarja. Felvilágosító jelentést kíván ugyanis a tanácstól arra nézve, hogy az egész szervezési szabályrendelet módosítását elrendelő mult évi miniszteri rendelet foganatosítása mennyire haladt s mikor kerül közgyűlés elé az új szervezési szabályrendelet tervezete.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminiszter Bács-Bodroghmegye zentai anyakönyvi kerületébe Kikircs János községi bírót anyakönyvezető helyettessé kinevezte. — Tésics Pál zentai anyakönyvezető helyettes határkörét pedig a házassági anyakönyv vezetésére és a házasságkötésnél való közreműködésre kiterjesztette.

— **Hangverseny és táncmulatság.** A helybeli „Müpartolók Köre“ szépen sikerült estélyel nyitotta meg tegnap este az idén remélhetőleg nagy számban rendezendő hangverseny estélyeinek sorozatát. Az estélyen, bár az ipartestületi ünnepély és a színházi premiére a közönség nagy részét akadályozta a megjelenésben, válogatott és szép számú vendégsereg szórakozott. A hangverseny *Szielenburger* Károlynak „A megkoronázott asszonyok“ című felolvasásával kezdődött, amely úgy érdekes tartalmával, mint pedig a felolvasó ismert szép előadásával mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét és befejezése után a kedvelt történetst és szépirót zajos óvációkban részesítette a közönség. Gerlakai Hermin, szintársulatunk bájos szubrettje lépett ezután az emelvényre és az ő bájos közvetlenségével énekelte el D'Amant Leo „Dal a kis hadnagyról“ című kuplóját, amelyet a megújuló taps és éljenzésre egy szép magyar népdallal toldott meg. Gerlakit, akinek egy gyönyörű virágbokrétaival kedveskedett a rendezőség, Németh Ignác karmester kísérte zongorán. Turbók nővérek négy kezes zongorajátéka is sok megérdemelt tapsot aratott. A következő szám ifj. Brenner József „Honvág“ című zenekölteménye volt, amelyet négy hegedűn maga a szerző, továbbá Bauer Ernő, Pirnitzer Miksa és Krauser Andor adtak elő sikerülten. Ujváry Miklós humorisztikus előadása zárta be a tartalmas műsort, amely után tánczra perdült a fiatalság és a kora reggeli órákig mulattak fesztelen jó kedvben.

— **Tisztviselőtelep Ujvidéken.** Ujvidék város civilizációjának történetében jelentős mozzanat az, hogy az ott lakó köztisztviselők Rehár Ferencz törvényszéki bíró elnökle alatt egyesületet alakítottak, melynek célja egy külön tisztviselőtelep létesítése. E végből méltányos áron megfelelő területet kérnek a várostól, még pedig oly helyen, a hol ez idő szerint lényeges akadályai vannak a város fejlődésének a Limán levezető árok s a régi hidsánczok. A tisztviselőtelep tehát nemcsak gyarapítaná a várost, hanem lényeges nyügeitől is megszabadítaná.

— **A Dmke alapszabályainak megerősítése.** A belügyminiszter a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület alapszabályait jóváhagyta. Mindössze annyi megjegyzése van a miniszternek, hogy a fiók-egyletek alapítását vagy hasonló célú egyletek csatlakozását köteles a Dmke neki bejelenteni valamint az alapszabályok esetleges módosítására is miniszteri jóváhagyást kell kérni.

— **Jótekonny adomány,** Lebach Péter cservenkai nagybirtokos, ki a múlt év folyamán a cservenkai ág. ev. egyházközség által épített díszes iskola és tanítói lak építéséhez 5000 koronával járult, most ujévi ajándékkul az egyházi pénztárt terhelő 1700 koronát a sajátjából fedezte. A nemes jótett önmagát dicséri.

— **Mulatság Ókanizsán.** Mint lapunknak írják: Az ókanizsai vöröskereszt-egyesület e hó 10-én az ottani nagyvendéglő táncztermében a szegény betegek gyámolítására táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez a következő műsorról: 1. Ch. Gounod. Faust. Zongorán játsza Csuka Mariska. 2. A bálkirálynő. Vigjáték 1 felvonásban, írta Berczik Árpád. Előadják: Gajó István. Zsiday Imréné, Horváth Antalné, Kelemen István, Kálnay Dezső, Milkó József, Omelka Imre, Gere Sándor,

Matyus Sándor. 3. Schumann: Ajánlás Dankó Pista: Lemondás. Énekli dr. Kozics Elemérné, zongorán kíséri Herczeg Edéné. 4. Rákóczi sirjánál. Történeti megemlékezések. Felolvassa Márton Mátyás prépost plébános. 5. Magyar dalok, Énekli Szappanos Béla.

— **Yost Miczi a városházán.** A sivár közgazgatási életnek is meg van a maga poézise, ha a város nem tulfukar ahhoz. Yost Miczi kisasszony lesz az az illatos rózsa, aki hivattva lesz nőiességének rózsaillesztásával tavaszi erővel hatni a városházi élet prózaiságára. A város tudniillik vett egy Yost-féle írógépet — de sajnos, az írőkisasszony még pantalonban jár és csak bitorolja a Miczi nevet. Idővel talán egy valóságos eleven Miczi kisasszony jön majd a helyébe, de addig is csak kopogjon azokon a billentyűkön a férfivilág. Mint értesülünk, két írógép lesz beállítva, tehát csakugyan mondhatják majd, hogy iszákos város ez a Szabadka, még az írógépek is be vannak állítva.

— **Korcsolyázok figyelmébe.** A palicsi jég pályán már 4 nap óta nagyban korcsolyáznak. A jég már négy hüvelyk vastagságú, tehát eléggé erős, amit különben legjobban igazol, hogy már naponta százakra megy a korcsolyázók száma. Belépti-díj: Idény-jegy 10 kor., sportegyleti tagoknak és tanulóknak 6 kor. Kísérő idény-jegy 3 kor. Használati-jegy 60 fil., tagoknak és tanulóknak 40 fil. Kísérőjegy 20 fil. Az idény-jegyek úgy a palicsi, mint a városi pályán is érvényesek lesznek, ha az pár nap múlva készen lesz.

— **Egy öreg asszony balesete.** Lippaics Klára 75 éves öreg asszony tegnap délután egyik III-ik körüli rokonánál volt látogatóban. Hazafeléjövet a sötét utcza sikos kövezetén megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy lába a térde fölött eltörött. Nyöszörzése a járókelők segítségére siettek és a mentőkért telefonáltak, akik a törött lábra kötést alkalmaztak és a sérültet lakására szállították.

— **Verekedés a templom előtt.** Matics István és néhány dologtalan társa a szerb karcsonyi ünnepek szemlézése közben összekülömböztek. A civódás vége az lett, hogy Maticst társai alaposan helybenhagyták és beszakították a koponyáját. A sérült fejsebet a mentők köztötték be.

— **Tolvaj eseléd.** Garai Mátyásné helybeli lakosnő panaszt tett a rendőrségnél, hogy Süllei Viktor nevű eselédje tizenkét koronát ellopott és aztán megszökött. A rendőrség a hűtlen eseléd ellen megindította a nyomozást.

SZINÉSZET.

Heti műsor.

Pénteken: Peleskei nótárius.
Szombaton: Éjjeli menedékhely. (Ujdonság.)
Vasárnap: d. n. Ördög mátkája; este Éjjeli menedékhely. (Bérlet szünet.)
Hétfő: Éjjeli menedékhely.

— **Áldor szerződése.** Áldor Juliska társulatunk jeles primadonnája tegnap írta alá a szerződést, amely őt további egy esztendő folyamára Pesti Ihsz Lajos társulatához köti.

SPORT.

— **Disztorna.** Lapunk utolsó számában megemlékeztünk a „Sport Egylet“ e hó 5-én tartott disztornájáról. A verseny eredménye

a következő: Magasugrás I. Szabó Lajos, II. Boji. Súlyemelés könnyű súlylyal: I. Mácskovics Szaniszló, II. Tary Sándor; nehéz súlylyal: I. Szabó Lajos, II. Tary Sándor, Összeredmény: I. Tary Sándor, II. Szabó Lajos. Bakugrás: I. Boji, II. Kerék Lajos.

A szergyakorlatokat a korláton és nyújtón két versenyző csapat mutatta be. Az első csapat vezetője és előtornásza: Pércsics Károly, a másodiké Szabó Lajos volt. A bemutatott gyakorlatok azt mutatták, hogy voltaképp a második csapat érdemli az első csapat elnevezést, amiben az előtornásznak nagy érdeme van. A második csapatban részt vettek: Kerék, Lénárt, Kuluncsics, Mácskovics és Schoblocher.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Sikkasztó bevásárló.

Kuczor Sándor ó-moroviczai sertéskereskedő ellen a budapesti marhavásár pénztár és Saborszky József és fiai sertés bizományos cég a melyeknek bevásárlója volt, feljelentést tettek, előző azért, mert a pénzekkel nem számolt el és árukat nem küldött, utóbbi pedig, mert táviratilag többször pénzt kért azzal, hogy szép sertései vannak, de sem a pénzt, sem a sertéseket nem küldötte. Csalás és sikkasztás miatt lett vád alá helyezve Kuczor és ügyét ma tárgyalta kir. törvényszék Szerdahelyi Sándor elnökle alatt. Vádlott kihallgatása alkalmával beismerő vallomást tett, azonban azzal védekezett, hogy a sertészárlat és a hitelezők pressziója akadályozta a szállítás teljesítésében. Védekezése alapján csupán a sikkasztás vétségében lett bűnösnek kimondva, amelyet a marhavásár pénztár kárára követett el és ezért három havi fogságra és a kár megtérítésére ítéltetett. Az ügyész súlyosbításért, vádlott pedig a bűnösség kimondása miatt éltek felebbezéssel az ítélet ellen.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

K Inoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Január 4. —

Ma mérsékelt kínálat és jó vételkedv mellett elkelt 40.000 mm. 5 fillérrel magasabb árakon.

Rozs szilárd, tengeri emelkedő, árpa, zab tartott.

A határidő-üzlet.

A határidősüzlet ma magasabb amerikai és háborus hírekre emelkedő volt, de később zárlat felé realizációkra, az árak néhány fillérrel, tengerit kivéve visszaestek.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza ápr.-re	792—794	799—800
Buza okt.	772—773	779—80
Buza ápr. 1904	—	—
Rozs ápr.-re	670—671	671—72
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab ápr.-re	553—554	554—55
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	526—525	529—30
Repcse	—	—
repcse aug.	11.75—11.85	1180—90